

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's-Gravenhage; Dr K. Fernhout, Baarn; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Stukken en brieven voor de Redactie gelieve men tot nadere aankondiging te adresseren aan de Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre te Goes.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Uit de Schrift: Wonderboomen (Jona 4:6). — Kerkelijk Leven: Een gereformeerd predikant onder de gelijkschakelaars. Is de N. S. B. christelijk? „Gereformeerd”. — Uit de Historie: Het eenwfeest der Afscheiding. VII. — Persschouw. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

UIT DE SCHRIFT

Wonderboomen.

En God, die Heere, beschikte een wonderboom, en deed hem opschieten boven Jona, opdat er schaduw mocht zijn over zijn hoofd, om hem te redden van zijn verdriet. En Jona verblijdde zich over den wonderboom met groote blijdschap.

Jona 4:6.

Jona heeft verdriet. Het gaat met Nineve niet gelijk hij gedacht en gehoopt had. God heeft de stad gespaard, en deze handeling kan Jona niet goedkeuren. In verbittering beklagt hij zich bij den Heere van door Hem verongelijkt te worden. Hij ziet geen licht meer in zijn leven. Met een armzwaai slaat hij al het goede, dat er nog is, weg. „Het is mij beter te sterven dan te leven.” Buiten de stad, tegen de hoogte, heeft hij zich neergezet, en daar zit hij wrevelig — van al het andere afgewend — slechts te zien op die ééne onvervulde begeerte.

En daar gaat God nu in liefdevol geduld zich met Jona bemoeien.

Hij beschikt een wonderboom; en de eerste bedoeling Gods daarmee is „om Jona te redden van zijn verdriet”; om hem uit zijn diepe neerslachtigheid wat op te beuren, en zijn geest weer in evenwicht te brengen. God gaat hem verkwikking en vriendelijkheid bewijzen.

Zijn besluit aangaande Nineve verandert Hij voor Jona niet, maar Hij gaat den profeet in zijn verdriet een oog geven voor andere dingen die toch nog aangenaam zijn. Hij doet boven Jona een dicht en groen gewas opschieten, dat hem in den heeten zonnebrand schaduw en koelte biedt. En Jona begint zich wat aangenaam te gevoelen. Hij wendt zijn starren blik eens van Nineve af, en ziet omhoog naar het gebladerte van den wonderboom. Hij gaat oog krijgen voor zegeningen en weldaden, die de Heere hem nog geeft. Er zijn toch nog andere dingen dan alleen verdriet en kruis. Jona komt uit zijn misnoegdheid aanvankelijk wat op, en begint weer eenige belangstelling te gevoelen voor het goede dat er nog is.

„En Jona verblijdde zich.”
Al verkreeg hij zijn begeerte niet, — hij zag toch weer zegeningen rondom zich. God gaf hem in zijn neergezonkenheid een tegenwicht, „om hem te redden van zijn verdriet”.

Wonderboomen.

Zou God ze niet nog altijd beschikken?

Niemand onzer ontkomt aan leed en teleurstelling. Hoe menigmaal treedt de Heere ons tegen in de gangen en plannen van ons leven. Op allerlei wijze kan Hij ons een kruis opleggen. En dan nemen we daarvoor niet altijd de goede houding tegenover den Heere aan. Dan is er niet alleen leed en pijn, maar er kan ook onlust bij ons opkomen, en ontmoediging; de glans van het leven is verdoft; we zien geen enkele weldaad Gods meer; het wordt grau; de lust in onze taak is weg; ja, het kan een twisten met den Heere worden, een onbillijk beoordeelen van Zijne beschikkingen. Het moge dan niet zoo erg zich openbaren als bij Jona, maar het is toch van denzelfden aard. En we gaan zitten somberen als hij; en we kijken maar op één ding.

Verandert de Heere nu Zijn raad en wilsbeschikking voor ons?

Neen. — Nineve wordt niet verwoest.

Maar laat ons eens om ons heen zien, hoe God in vriendelijk geduld allerlei andere dingen ons toont en geeft, om ons in het leed en de ontmoediging een tegenwicht te schenken, opdat de schaal niet zoo zwaar bij ons zou doórzinken. Laat ons eens rondom zien, of de Heere niet, van een andere zijde dan waarop wij het oog hadden, tot ons kwam in ons verdriet om ons te beschaduen en te verkwikken, opdat er weer vernieuwde belangstelling in ons leven zou gewekt worden, en vernieuwde lust in ons werk.

Zien dan de heroofde vader en moeder niet, dat God hun nog andere kinderen liet dan dat ééne dat Hij wegnam?

De teleurgestelde in zijn plannen en verwachtingen, — richtte de Heere zijn oog soms niet op iets anders waarin hij weer belangstelling kreeg?

De man die tobt in zaken en beroep, — beschikte God niet een vriendelijken huiselijken kring waarheen hij mag inkeeren?

De werkloze komt moedeloos weer thuis; maar staat zijn stoel niet nog even vriendelijk klaar als vroeger?

En de langdurig zieke, — is er geen arm, die hem zacht wat opricht, en zijn kussen eens omkeert, en vriendelijk vraagt of het zóó niet beter is?

Zoek ieder in zijne eigen omstandigheden. Het zijn meestal dingen die we voorbijzien; — maar dit zijn de wonderboomen die God voor ons beschikt.

En daarmee verandert de Heere Zijn besluit niet voor ons, gelijk Hij het ook niet deed voor Jona. Doch Hij wil ons verkwikken op andere wijze. Hij toont ons, dat er nog andere dingen in ons leven zijn dan leed en kruis en zorg. Hij wil, dat we eens naar een anderen kant zien dan alleen naar Nineve, en er weer nieuwe gewaarwordingen in ons hart gaan opkomen.

En deze zegeningen zijn niet maar toevallige omstandigheden, doch het is de hand des Heeren die dit alles in ons leven met opzet zóó beschikt. „En God de Heere beschikte een wonderboom.”

Hoeveel vriendelijker en getrooster zou ons leven zijn, zoo wij meer oog hadden voor die liefderijke hand des Heeren. In zijn zwaar verdriet verblijdde Jona zich nog over de schaduw van den wonderboom.

Tellen wij dan, bij ons gemis en al onze onvervulde begeerten, de zegeningen op, waarmee de Heere ons nog omringt; opdat wij door Hem ons laten redden van ons verdriet.

U.

v. A.

KERKELUK LEVEN

Een gereformeerd predikant onder de gelijkschakelaars.

Verleden week citeerde ik in Persschouw een artikel, geschreven door dr H. W. v. d. Vaart Smit; ik hoorde daarin een stem, die mij gevaarlijke dingen scheen te zeggen: gevaarlijk voor de zuivere waardeering en het meeleven met degenen, die terwille van het recht van God, zooals onze gereformeerde belijdenis (inzake de kerk) dat Ziel, verdrukt worden door een régime, dat het Lutherlied en het Onze Vader met Walhallawierook begeleidt; gevaarlijk ook voor de eigen volksgemeenschap, die heusch wel noodig heeft, dat men hier in Nederland met ernst wordt gewaarschuwd tegen het nationaal-socialisme, het fascisme, en wat dies meer zij.

We lieten ons met opzet zeer voorzichtig uit, omdat we niet graag een directe bestrijding geven, als de mogelijkheid bestaat, dat het meningsverschil geen te grooten omvang aanneemt.

Maar er zijn grenzen; en deze zijn we inmiddels genaderd, enkele dagen nadat het voorgaande artikel geschreven werd. Men kan, wanneer men het nationaal-socialisme zóó beziet, als ik het doe,

en de gevaren van een ontchristelijking der politiek zóó acuut ziet, het immers niet met „verheven” rust aanzien, wanneer een gereformeerd predikant — in casu dr H. W. v. d. Vaart Smit — aan onze pers rondzendbrieven schrijft, die naar mijn meening de groote gevaren, die ook ons volksleven dreigen, bagatelliseeren, een kerk-onderdrukking goedpraten, die niet goed te praten is, en op die manier het behoudend werk in eigen vaderland tegengaan.

Zwijgen? Maar het gaat niet meer! Dr v. d. Vaart Smit zelf heeft gewild, dat we over het geval zullen praten. De dagbladen meldten deze week, volgens den wil van het Ned. Chr. Persbureau zelf, dat de directeur van 't Ned. Chr. Persbureau, dr H. W. v. d. Vaart Smit, door de Rijkskerkregering tot bemiddelaar tusschen de regering der kerk en de oppositie (de belijdenisbeweging) benoemd is. Dr v. d. Vaart Smit was net in Duitschland, schreef over, deed onderzoek naar de beweging, en heeft blijkbaar de Rijkskerkregering (nomen omen) 't zóó naar den zin gemaakt, dat zij hem wil doen bemiddelen. Dat gaat daar blijkbaar zoo toe; met de kerk in tweeder, maar óver de kerk, en zónder de kerk in eerster instantie; we komen daar dadelijk op terug. Een bemiddeling dus, die een over-middeling is. En een gereformeerd predikant laat zich daarvoor vinden.

Ondanks het feit, dat hij buitenlander is. Heeft de Rijkskerkregering¹⁾ over dat bezwaar heengezien — het moet in het land der antarkie wel zwaar gevallen zijn — omdat zij meende, dat de calvinistische dominee uit het calvinistische land wel zóó maar zou worden aangenomen als bemiddelaar bij de oppositie? Dan heeft die Rijkskerkregering alwéér een fout gemaakt: want als zij wist, wat in het calvinistische Nederland te koop is, dan zou zij hebben geweten, dat — met uitzondering van een paar publicisten, die trouwens voor 33 1/3 % al op hun aanvankelijke vriendelijke welwillendheid schijnen terug te komen — 't calvinistische volksdeel in Nederland zich ergert over wat met de kerk in Duitschland gebeurt, daartegen in de kerken Gods hulp afroept, met angst en zorg de ontwikkeling gadeslaat, en zijn hart vasthoudt voor een, al was het ook maar verre, navolging van deze dingen in Nederland. Het calvinistisch volksdeel in Nederland acht die heele Rijkskerkregering een aanslag op 't koningschap van Christus. Als die Rijkskerkregering dat geweten had — en waarom weet zij het niet, als zij een buitenlander in den arm wil nemen? — dan zou zij hebben gevoeld, dat die ééne calvinistische predikant, dien zij toevallig tegenkwam, wel niet in dit speciale punt een typisch vertegenwoordiger van zijn kerkengroep en van het calvinistisch volksdeel zou mogen heeten. Zij zou voorts geweten hebben, dat er dan ook in die opvoerende kerken (welke leiders ook niet „van gisteren zijn”) tegen het opleggen van zulk een bemiddelaar reeds uit een oogpunt van representatieven ernst (op dit speciale punt) groot bezwaar zou moeten rijzen. M.a.w., dat in het benoemen van zulk een bemiddelaar een paradox zou liggen: ze zou dienen moeten, om de gemoederen te stillen, en het eerste effect zou zijn, dat ze weer geprikkeld worden; ze zou dienen moeten, om de knechting te breken, en inmiddels toch maar het zooveelste bewijs zijn van deze knechting zelf. Want indien de Rijkskerkregering meent, dat het buitenland een bemiddelaar kon aanwijzen, dan zou ze iemand moeten zoeken, die op het in geding zijnde punt — de „waardeering” van het Hitler-régime — een heusch vertegenwoordiger kon zijn van calvinistisch Nederland. M.a.w., zij zou het dan moeten wagen met iemand, die denkt als zijn volksgroep, die daarom dat régime NIET waardeert, maar 't funest vindt in zijn principiëlen grondslag, ook al erkent hij gaarne, dat in een land, dat nog nooit christelijke staatkunde heeft kunnen drijven, menig direct gevaar voorlooppig is gekeerd.

1) Te onderscheiden van de Rijksregering; zie hieronder. We gaan uit van de betrouwbaarheid der berichten van het Persbureau.